

„ЭДАЗИ“ ежен. орган эстонск. секции Ц. К. Р. К. П. в Сев.-Западн. Бюро Ц. К. Р. К. П. в Ленинград, Фонтанка 27. Аватуд kella 10-7. Telefonid: Toimetis — 533-86, trükkida — 171-41.

Edasi

Annutuste ja tellimiste hinnad

Annutamine	Tellimine
esimesel lül. 3 r. kul.	Sinades 1 kuu — 1 rub.
viimasel " 1 " "	aasta — 11 rub.
tekmistel " 6 " "	Maal 1 kuu — 50 kop.
E-har. asut. 20 f. "	aasta — 5 rub. 50 kop.

E. Kirjast. Ühijate liikmetele ja kollekt. tellides 15% odavam.

Nr. 7 (2207)

Reedel, 9. jaanuaril 1925

8. aastakäik

Kauplemine walgete orjadega.

Verjailesti rahulepingu põhjal ahnitjes Prantjusema oma alla mitmed Saksa maakonnad, nende hulgas Elja ja Lotharingen. Nendesje maakondadesje jai järele terve rida Saksa kapitalistlikke ettevõtteid, kes end ümberwõrjitud Prantjuse ettevõteteks. Nende ettevõtte omanikud aga oskawad kasutada uut olukorda ning eksploateerivad igat moodi Saksa töötatööd.

Prantjuse ettevõtjad, kasutades wäljamaa, eraldi Saksa töölise wäljapääsemata majandusliku olukorda, tõmbawad neid oma juure tööle, surudes sellega alla oma maa töölise tööpalu.

Prantjuse-Saksa ärid Saksa piiriäärsetes maakondades muretsjwad omale walgeid orje sellekohaste spetsiaalsete agentide kaudu. Agendid lubawad meelitades wiletsates elamistingimustes olewatele töölisele töötajaks 3 franki tunnis (frank maksab umbes 10 kop), täieliku liikumise wabadust ja muid „eesõigusi“. Tegelikult on aga need õnnetud, jattudes selle õige otja, pärisorja olukorras. Ettevõtte administratsioon korjab neilt ära sisejõuduload ja wäljamaa passid ning teatab, et nendega on loodud leping 6 kuu päälle, kuna töötaja makstakse neile „wälgatöötuje“ järele. Tööpalk on aga nii madal, et perekonnaga töölised ajuwad kerjaste olukorras. Kuid kui see tööline olukorra sunnib jätma töö, siis jaa-detakse ta waba liikumise ajewel Prantjusemaal, kui „ilma passita“ ja „mittejoowitam“ element üle Saksa piiri.

Prantjusema kommunistlikud organisatsioonid Eljas ja Lotharingis wõitlewad energiliselt jamafe „walgete orjadega“ kauplemise ja Prantjuse-Saksa kapitalistide kuulmata eksploateerimise wastu.

S. N. W. Viidu kauplemine Norraga on ennesõjaaegsel tasepinnal.

Dsloft, 7. jaan. 1924 aastal S. N. W. Viidu kaubandus Norraga suures kolmekordseks. Nõukoguwalitjuse ülesõimimised tõi siid kuni ennesõjaaegsele tasepinnale. S. N. W. Viidu korralikkus rahaliste kohuste täitmisel on laiali paisanud selle hirmu, mis walitjes kaubanduslikes ringkondades. Nõukogude walitjusele krediidi andmine on suurenenud töösturite juures. Nõukoguwalitjusele krediiti andes ei küsi enam Norra kaupmehed oma walitjuse wastutust selle päälle.

Hispaanlased tahetakse merde paisata.

Pariisi, 7. jaan. Marokkos araablase poolt purukslõõdud Hispaania wägi on raskest olukorras. Mässulaste juht Marokkos teatas, et mässajad kõnelewad Hispaaniaga kui omajaguks. Meie wabariigi kätutuel on 50.000 wõitlejat. Kui hispaanlased meie nõudeid wastu ei wõta, siis paiskame nad merde.

Uus prowokatsioon.

Londoni, 6. jaan. Londoni lehtedes ilmus teate, et neil päewil arreteeris New-Yorgi politsei Briti kommunistliku partei liikme Percy Zehjoni, kelle juurest leiti lõhkeaineid, kihutuskirjandust jne. Sel puhul teatab Briti kommunistlik partei: „Kommunistlikul parteil ei ole mingi fugujeid teateid, mis näitaks, et see isik on partei liige. Partei ei tea midagi niimetatud isikust ega tema sihtidest“.

„Trükiwabadus“ Itaalias.

Rooma, 6. jaan. Itaalia kommunistliku partei häälekandja „Unita“ ja sotsialistide häälekandja „Avanti“ said teisekordse hoiatuse. Nüüd wõib neid lehti kinni panna prefekti korraldusel. „Justiccin“, mis esimese hoiatuse sai, jättis wäljaandmise seisma.

Läbirääkimised Prantjusemaaga

Pariisi, 7. jaan. Nagu Prantjuse telegraafi agentuur teatab, on läbirääkimised Krasini ja de Monzie wahel wõtnud hää pöördet. Agentuuri teatel ei piirdu nad wastastikuste seisukohtade ülesseadmisega, waid ajuwad arwuliste andmete läbiwastamiseks.

Serbette teadaanne.

Pariisi, 6. jaan. — Enne oma Moskwa sõitu seletas Serbette Kosta sõnumisaatjale. „Kõik rahwuswahelise poliitika tundjad mõistawad seda suurt tähtsust, mis on Prantjusema ja S. N. W. Viidu wahelkorral.“

Wahetades wastamisi jaadikuid, joowiwad mõlemad pooled korraga uwendada oma diplomaatlikku läbikäimist täiekt. Mina mõistan täiesti selle ülesande suurst, mida oma pääle wõtsin. Minul ei oleks wahematti lootust selle teostamiseks, kui mina ei loodaks toetust jaada Wene rahwa hingest, kes suudab aru jaada nende inimeste südamlikust tundeist ja ettenägemusest, kes juhivad S. N. W. Viidu poliitikat. Ilma selle abita ei oleks minu isiklikkudel püüetel suuremat tagajärge.

Minu esimeseks hooliks on ilma eelarwamisteta aru jaada rahwa olemise tingimist, kelle keskel minul tuleb elada, ja selle wõimu mehhaniseerimisest, kellega tuleb minul läbi käia. Teateid, mida mina kawatjen siglaselt ja erapooletult koguda, on teated, mis lubawad minu walitjusele ja kaaskodanikkudel dieiti mõista uut Wene-maat, milles löbb üle 100 miljoni jüdame. Seni, kui S. N. W. Viidu tuntakse ainult üksikute teadete ja muljete järele, ei saa luua diget ettekujutust Euroopast ja maailmast. Maailma poliitika ülesanne jääb jeni lahendamata, kuni Moskwa ajemele kirjutatakse „X“ (tundmata juurus).

Läbirääkimised Prantjusema ja S. N. W. Viidu wahel rahandusküsimuses algawad eestkätt läbirääkimistega, mida walmistab ette Pariisis de-Monzie. Mina ei wõi awalitus seletuses lähemaid seletusi anda. Kui aga rahalised küsimused on wõtmeks kõlde nste awamiseks, siis on awatud ussed meie ees poliitika küsimustes. Prantjusema ja S. N. W. Viidu wahel ei ole wastolusid rahwuslikkudes huwides. Just selle wastu on mõlematel maal ühiseid huwisi, mida tunnistawad nii Herriot kui ta Tshitscherin, see — on rahu alalhoidmise huwi. Ei wõi joowida kindlamat alust wastastikuse wahelkorral ja ühijate töös inimsoe hääks.

Kas tõesti lugejate huwi?

Pariisi, 7. jaan. Walehed teatawad Serbette Moskwa sõidust ilma mingi fuguje lähema seletajeta pääle „Uste Europe“, mis kirjutab: „Serbette wõttis oma pääle kõditawa ülesande. Kõik, kes teda tunnawad ja kellel wõimalust oli hinnata tema terwet mõistust, mõtete selgust, need ei kahtle, et tema oma ülesande kõrgusel seisab. Meie awaldame temale weel korra oma paremad joowid meie lugejate nimel, kellede huwisid tema jüdist kaitsma saab“.

Diplomaatlik kauplemine festab edasi.

Londoni, 6. jaan. Ajakirjandus annab wahetähelepanu täna Pariisis awatavale liitriikide rahaministrite koosolekule. Töölise partei ringkondades waadatakse Chamberlaini Pariisi sõitu, kui diplomaatliku kauplemise jatkamist, mida algas Chamberlain oma wäljamaale sõiduga, et kottufolasse wiia Inglise-Prantjuse huwid lähedasdas.

Sotjide Internatsionaalide istang.

Brüsseli, 7. jaan. Lõppes 2. Internatsionaali täidejaatwa komitee istang. Wähemlaste Zeretelli, Dani ja teiste Gesti ja Poola sotsiaaldemokraatlike parteide esitajate päälekäimiste pääle waatamata täidejaatwa komitee ei wõinud wiimajel filmapilgul ühtegi resolutsiooni Gruusia ja Gesti asjus. See grupe agiteeris dige jüdikalt resolutsiooni poolt, mis on sihitud S. N. W. Viidu wastu, kuna teised jaaditud waidlesid sellele wastu. Wiimaks ei wõetud wastu ühtegi resolutsiooni ja Gesti sotsiaaldemokraatide aruanne jäi tähelepanemiseks. See otjus lähed Inglismaa jaatonna joowidega ühte.

Nõnda juhtus, et mitme aasta tagant ei wõtnud sotjide Internatsionaal nõukoguwastast resolutsiooni.

Wõtawad tühje resolutsioone wastu

Kõlmi piirkonna küsimuses wastuwoetud resolutsiooni siisu on weel teadmata, kuid nagu kuulda, kättejaadud kompromissi tagajärjel, mõistab hukka liitlaste otjuft Kõlmi piirkonna enafueerimise edasilükkamist, kuid samal ajal arwustab Saksa jaiufokhta Verjaile rahulepingu mittetäitmise asjus.

Täidejaatwa komitee wõttis resolutsiooni wastu, kus mõistetakse hukka faicistlikku

terrori. Ungria sotsiaaldemokraatide seas ettetulnud lõhe lahendamiseks waliti lepituse komisjon. Otjustati augustis ehk septembris Prantjusemaal kottu kutsuda kongress.

Istangu tööd kottuwõttes peab tähendam, et ta ei annud mingi fugujeid tagajärge pääle mõne tühja resolutsiooni, milles ei ole ühtegi tegelikku tähtsust.

On näha, et ka Belgia ja Prantjusema ajakirjandus ei pea sotjide Internatsionaali täidejaatwa komitee istangut tähtsaks, sest jään ilmusid mõned lühitejed wäljawõteted ametlikust aruandest.

Talitawad töölise seljataga.

Berliini, 7. jaan. Walitus wiivitab juba mitu kuud tööpäewa festwuse küsimuse otjustamisega. Ametühijused nõuawad kõige päält Washingtoni kottuleppe finnitamist 8-tunnilise tööpäewa asjus, kuna ettevõtjad on täiwa selle wastu.

Ettevõtjad nõuawad tööpäewa pikendamist ja tööpalka alandamist, tähendades, et Dawesi kawa täitmiseega Saksa pääle lajuw koorem teeb ettevõtjatele wõimatuks maksta suuri tööpalka ja kaheljatunniliseist tööpäewast kinni pidada.

Aeroplaan ilma lendurita.

New-Yorgi, 7. jaan. Washingtoni teatatakse, et Ühisriikide õhulaewastiku koosseisus on mitu aeroplaani, mida juhtida wõib tanguses ilma lendurita. Nõude korral tahetakse neid aeroplaane ehitada määramata arwul.

S. N. W. Viidu Ameerikas.

Senator William Borah, wälisajade komisjoni esimees. Bora määrati sellele kohale nowembris, pääle S. N. W. Viidu ügedama wastase Lodgji surma. Bora on ammuuagne S. N. W. Viidu sõber.

Streigi lõpp Doornenis.

Pariisi, 6. jaan. Havase agentuur teatab, et Doorneni konserwi wabrikute töölised streik, mis 6 nädalat kestis, lõppenud on.

Ameerika samogonn.

New-Yorgi, 7. jaan. Selgus, et 1924 aastal joodi Ameerikas 9.000.000 balloni denatureeritud ja kihutitunud piiritust.

Naharaiskaja enesetapmine.

Berliini, 7. jaan. Döl wastu 5. jaan. lõpetas oma elu enesetapmise läbi 75-aastane Bremen panga direktor Friedländer, kes oli seotud Breiisi riigipanga segadusje. Uhes temaga lõpetas oma elu ta tema naine.

Kaotawad firma.

Tallinna, 7. jaan. Walitjuse määruse järele kaotatakse tänaest päewast pääle ülemjuhatusje amet äri, mis pääle 1. detsembrist sisse seati.

Joofsewad ärewuses ümber.

Warsjawi, 7. jaan. Poola wälisajade minister Strijhinski peatas oma reijul Gelsingi Riias ja Tallinnas, et selgitada S. N. W. Viidu merejõudude suurenemist Balti merel.

Nahustajate kongress.

Warsjawi, 6. jaan. 6. ja 7. jaanuaril on Warsjavis Poola wäejuhatajate kongress. Tähtsam osa kongressist pühendatakse revolutsiooniliikumise wastu wõitlemise küsimusele Wäine piirimail.

Hiina poliitilategelaste nõupidamine.

Pekingi, 7. jaan. 12. weebuaril algab 250 Hiina poliitilategelase nõupidamine Hiina poliitilise-majandusliku seiuforra küsimuses.

Wagabiitide lüüasaamine.

Londoni, 7. jaan. Suurearwuline wagabiitide falk jai raskesti lüüa Jedi lähedal (Arabias). Lahinguwäljale jätsid nemad hulk haawatuid.

Kõngide kottupõrge.

Londoni, 7. jaan. Rake rongi kottupõrkamisel St. Mauriques jai haawatata 60 ja surma 3 reijajat.

Laemate hullade loondamine nõukogude ümber.

Nõukoguvõimu aparaati on meil küllalt arvustatud. On laidetud, on kiidetud, kuid vähe on meil sellest tehtud, et iga väärtust, mis noores nõukogu aparaadis ette tuleb, kõrvaldada. Meil on vähe selleks mahti olnud, sest alati on meil tegemist olnud eluliste küsimustega, küsimustega, mille lahendamist ei ole võimalik olnud edasi lükata. Nüüd, kus meie vähegi mahti oleme saanud, oleme asunud ka ühe tähtsa küsimuse lahendamisele rahulikus elus, mille lahendamist olenemad sajad vähemad. Meie oleme asunud nõukogu aparaadi uuendamisele, selle aparaadi laematele hulladele lähemale tõmbamisele. Praeguse seisutorra ülesanne seisab selles, et organiseerida nõukoguvõimu enam istarbeckohaselt, et tööliste klassile ja talupoegadele laia võimalust anda oma jõu kasutamiseks ja laiutamiseks.

Kui meil nõukoguvõimu millegiski süüdistatakse, siis selles, et tema eesotsas kommunistid olewat, kes oma huvides talitawat. On see nii? Meie teame, et ainult jään on tööl haruldane edu, kus teatavat tööd tegija inimene jeda kogu oma tähelepanuga teeb. Kui siin aga nüüd kommunistidega wigaftid sünnib, siis tuleb see sellest, et kommunist oma tööd tehese unustab, et ta jeda tööd tees üldise fihi jaoks. Kui kommunist aga selle üldise fihi eest kaotab, siis ei ole ka midagi imestada, kui laiemal hulgal iga praktiline samm, iga praktiline töö ifikult eesmärgiks muutub. Ja siit tuleb ka lahakuminek parteilise ja parteitu wahel. Parteitu on kõige tähtsamaks see, mis praegu otjekohes ta filmade ees sünnib.

Seda tuleb meil arwesse wõtta, meie peame walitjuse aparaadi juure wõimaliselt rohkem parteituid tõmbama. W. K. P. on alati hullafid ufaldanud ja selle ufaldamise tõttu on ta wõitnud. Ka nüüd peame meie hullafid oma ümber koondama, ühes laemate töölis-talupoegade hulladega otjufutama meie ees seiswat küsimust.

Millise organisatsiooni kaudu aga jeda teha? Arusaadaw, et meil ei wõi selle küsimuse pääle lahke wastust olla — ainult nõukogu aparaat. Kui praegu kaetust on, et nõukogude aparaat bürokratiliselt liipub minema, milline oletus ka täiesti põhjendamata ei ole, siis on meie kõikide ülesanne järele uurida selle nähtuse põhjused, et jeda siis täiesti kõrvaldada.

Mõistwas jelles asjas kofkufututud nõupidamine peab siin esimejeks teerajajaks olema. Et sellel nõupidamisel fiht maa poole hoitakse, siis on arusaadaw, et kõige päält lahendamisele tulewad need küsimused, mis talupoega kõige rohkem

Nõukogude orgaanide mõju suurendamine.

Hiljuti oli S. N. W. Liidu kehtide-jaatwa komitee juures nõupidamine nõukoguliseft ülesehituseft. Sm. Kallinin pidas istangut arwades pika kõne, mille lõpuosa fiin ette toome:

Nõupidamise tähtsus.

Terme selle nõupidamise tuum seisab tema poliitilises tähtsuses. Nõupidamine näitab, kuiwõrd meie partei on tähelepanu pööranud nõukogude kui ka kehtidejaatwate komiteede töö pääle. Nõukogude orgaanide kaudu peab partei ühenduse looma laide masfidega. Ühes sellega meie ülesanne näitab meile, mis meie tegema peame.

Waja kõwendada parteitute mõju.

Lähem üle nõukogude ja meie tööliste juure, kes jään töötawad. On waja kahtlemata nõukogudes kõwendada parteitute mõju. Meil on praegu parteituid kehtidejaatwate komitees. Keesolewa aja kofkufutje parteituid määngiwad igitahes juuremat ofa, kui endiste kofkufutjete parteituid, kuigi wälispidiselt mingijugust muudatust ei näe olewat. Keesolewal filmapilgul töötawad mitmed parteituid töölistes Smirnowi ja minu juures. Meie oleme neid hafanud ifka rohkem ja rohkem komandeerimisteie jaatma, et kohapääle lahendada mitmesuguseid keerulisi küsimusi. Meil kaswab parteitute mõju, niijama on kindel, et see kaswab järgmise kofkufutjega veel suuremaks.

Parteitute ja talupoegade tõmbamine walitsemise juure.

Seda tööd tuleb jatkata ka kohtadel. Tuleb suurendada parteitute arwu nõukogudes.

Edasi, tuleb see parteitu masf tõmmata walitsemise juure. Tarwis on näidata masfidele, et mitte üffi kommunistid ei walitse. Tuleb wabastada rahwas, eesitätt talupojad mõtteft, et ainult kompartei wõib walitseda. Tarwis on elanikkudele näidata, et walitsewad ka mitteparteilased.

huwitawad. Need küsimused on õige mitmekesised. Siin on metsaasjandus, agraroomide puudus, wäärnähutused ainsa tootlusmassu fisenõudmijel jne. Talupojad tahawad täpselt teada, kuidas nad kohalisi metfi kasutada wõiwad, nad tahawad, et ainus põllumajanduslik masf täpselt ära määratud oleks. Kõige selle teostamiseks on aga tarwis tõsta kohalikke nõukogu aparaatide autoriteetjult. Selleks on tarwis aga maal ühiskondlust tõsta, tarwis talupoegi ühiskondluste tegevusesse tõmmata. Minult sel teel on

Rahwas peab tundma, et ka tema on võimu juures.

Iga meie edusamm on seotud määratute jõupingutustega. Jõudu ei pinguta üffi kommunistid, waid ka parteituid. Mitte üfs walitjuse orgaan ei wõi julge olla, et ta alati ja õiglaselt küsimused otjufatab. Wastupidi, pole kahtlust, et paljud küsimused otjufatatakse ära mitte õigelt. Loomulik on, et see nii peab ka olema, sest wanafõna ütleb: Ei effi ainult see, kes midagi ei tee, kes teeb — see ekfib. Kuid on tarwis, et ka rahwas teaks, et ta ofa wõtab neift wigadest. Wõttes ofa walitsemijest, tehese wigu, tunneb et ka tema on walitjuse juures, et ka tema pääl on wastutus.

Meie ülesandeks on see parteitu ofa nõukogudes wastutuse alla panna. Käsitaks sellega peame talle andma ka sellekohased õigused.

Elanikkude keskel kaswawad poliitilised ja kultuurilised nõuded.

See ülesanne, parteitute tõmbamine tegevuse juure, on saanud järjekordseks, see ülesanne on saanud päewaküsimuseks. Rahwas on wäljapuhanud sõjaraskestest ja äärmistest ainelistest puudustest. Keesolewal ajal kaswawad rahwa keskel kultuurilised ja poliitilised nõuded. Walitus, kes ei ofa rehendamata rahwa kogunud energiaga, kes ei ofa teda juhtida tarwilist teed, see walitus on nõrk, ei seija oma ülesande kõrgusel, ta häwineb.

Masside energiat on waja juhtida nõukoguwalitjuse huwides.

Massides algas alles energia kogumine. Meil tuleb jeda masside energiat juhtida nõukoguwalitjuse huwides. Meie ülesanne on praegusel filmapilgul jeda kofkufogunud töölistemasfide ja eriti talupoegade masside energiat kasutada nõukogude ülesehituse töö pääle. Kui meie selleft ülesandest kas wõi wäikeste ofatese täidame, oleme igitahes määratu tööd korda jaatnud.

R. I.

Palutakse kaastöölist ja teist
seltfimehi rutata materjaali
saatmisega järgmise „Graf“
numbri jaoks.

Toimetuse.

Nõukogude maalt.

Üks raudtee.

Algas liikumine uuel raudteeliinil:
Jatutsk — Aldan — Ruhlowo — Atjshinsk —
Schira.

Rongionnetused.

Ühenduses liikumise uuesti algamisega
Taga-Kaukaasia idaringkonna raudteedel,
no rongionnetusi ette tulnud. 1. jaanuaril
jooksid rööbastest wälja mitu lumepuhast-
ataise wagunit, sest murdusid rööpad. Sa-
muti jaamas oli õnnetus reisirajate rongiga:
rööbastest jooksid wälja 3 klassiwagunit,
mida aga sel päewal uuesti ülestõsteti.
Gurbalani — Baladschari wahelisel teel jook-
sid rööbastest wälja 4 sõidurongi wagu-
nit. Raudtee on lõhutud 30 jilla pi-
tuselt. Õnnetusi ei juhtunud.

Wäärtuslikud ülesleidused.

Luganski ringkonnas, Sverdlowi nim.
kaewanduses, tööline jm. Simonow tegi
terme rea ülesleidusi walmistuse mehani-
seerimise alal. Sm. Simonow leidis üles
8-naela raskusega kiviõie lõikemafina.
Mafina tarvitamine annab häid walmis-
tuslikke omadusi, kergendab sõjakaali ja teeb
odawamaks sõjakaali.

1400 kooliõpetaja kongress.

Uuast teatatakse, kogu Wajchitirias peeti
ära raioonilised külatooliõpetajate kongres-
sid. Uuasse kongressi pääle fõitis 1400
kooliõpetajat.

Komnoorjoolase metfi tapmine.

Berefski raioonis, Borijowski ring-
konnas tapeti kulafute poolt komnoorjoo-
ringikese büroo ja külanõukogu liige jm.
Rõbatshenof. Tapetut teotati, fagistati ja
purustati kiviaga päälui. Tapjad jooksid
ära.

Tshuwajshi keeles.

Tshhebofjarõst teatatakse, et igas Tshu-
wajshi oblasti külanõukogus ja täide-
jaatwas komitees wiidi asjaajamine üle
Tshuwajshi keele pääle.

Türgi kodanikkude opteerimine.

Neil päewil jõudis Moskwa Türgi op-
teerimise komisjon. S. N. W. Liidus
asub kodanliji ja sõjawaeli wange 6 kuni
7 tuhat, kes elawad pääasjalikult Põhja-
Kaukaasias, Taga-Kaukaasias, Krimmis ja
Siberis. Opteerijate saatmine sünnib läbi
Odessa, Batumi ja Noworossiiski.

Elektri abil tõstame meie oma majandust.

Kommunism on nõukogude võim + elektrofikatsioon.

Lenin ja elektrofikatsioon. — 30 uut raiooni jaama. — 7 jaama jonn
üle poole juba walmis. — Wolhowstroi wõimaldab meil iga aasta
13 miljoni rubla kofku hoida. — 600 elektrijaama maal.

Elektrofikatsioon! Roh waat, millest ta
küll juttu ei tee! See on ju „wana“ kü-
simus, sest waewalt leidub inimest, selle
toas elektrit „pirn“ ei põletaks (linnas) ja
kui jeda veel ei ole, (maal mõnes kohas),
siis loodetakse, et ka jään, wõib olla juba
lähemal ajal, see „ime“ waligus fiske sea-
takse. Nõukoguriigis ei ole midagi imet.

Ammu aga see oli, kui elekter ainult
linnades uhtuse affi oli. Prowintsis tunti
elektrit wähe, maa ei teadnud sellest mi-
dagi. Kuid nüüd — töölis-talupoegade
maa färab. Ja selle „ime“ algpäew ei
olnudki nii hiilgaw. Harilik argipäewane
päew. Lenin ajab juttu jm. Krihishanows-
figa. Praktilik jutuaamine. Pundutakse ka
turbatõhtjult meie tööstuses. Ja sellega
jutt lõppes. Waewalt sai aga jm. Krihi-
shanowski kodu, kui jm. Leninilt kirjafene
järele jõudis, kus wiimane foomitas jm.
Krihishnowskil ajalehte kirjatufti kirjutada
Moskwa ja Petrogradi ümbruses olewa-
teft turbarabadest. See sünnib ja kirjatuft
ilmus „Pravdas“. Selle järele kirjutas
jm. Krihishanowski kirjatufti elektrit täht-
suseft tööstuses ja jaatis selle jm. Leninile

läbiwaatamiseks. Sm. Lenin luges läbi ja
tegi korralduse — ajada wiidimata riigi
elektrofiseerimise plaani wäljatõotamiseks.

See oli 1919. a. wiimastel päewadel.
Ja teil on meeles, millised need päewad
olid! Waenlane lõgistas hambaid otse
Moskwa wärawate ees. Ja kui palju siis
jeda Nõukogude Wenemaad oligi? Endine
Moskwoomia — mõned tubermangud Mosk-
wa ümbruses. Paljud arwafid juba:

— Egas nõukoguvõim enam kaua
kesta!

Ja jarnafel filmapilgul teeb Lenin kor-
ralduse — tehke elektrofiseerimise plaan
walmis.

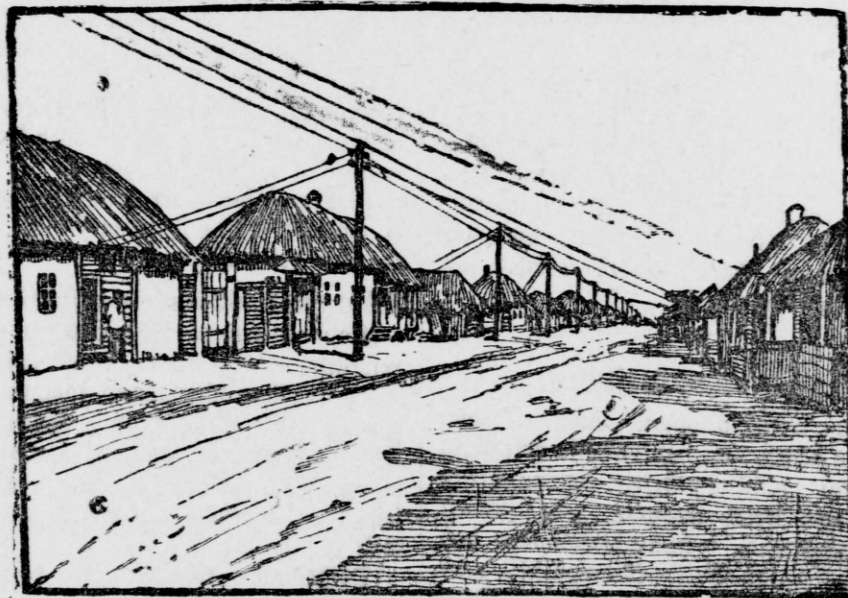
Ja ofuti tööle.

Loodi riiklik elektrofiseerimise komis-
jon, mitte paberile, waid töö jaoks. Ja
nõukogude 8. kongressifis oli elektrofisee-
rimise plaan walmis.

Uheffa kuud kestis komisjoni töö.

Ja kui siis aasta pärast elektrotehnikerite
määratu kongress kofku astus, wäljatõo-
tatud plaani teadusliku folumijele alla wõt-
tis, pidi ta lõpuks tunnistama:

Elektrofikatsioon külas.

Elektrofiseeritud Tshutanki küla uulits Bobrowski kreisis, Woronezhi kub.
Elektrijaam walguftab Bobrowi linna ja kolme lähedal olewat küla. Elektrijaama ehitamist alustati 9. mail, sai walmis 5. oktoobriks.

— Elektrofiseerimise plaan põhjeneb
teaduslikult Wenemaa rahwamajanduse
plaanile.

Waadake niijuguseid imesid sünnis siis,
kui meie furmapäewaks homme pidi olema,
kui nõukoguvõimu awalikud ja salalised
wastased Wenemaa töörahwa tööd igapidi
takistada ja nurja ajada püüdsid, kui ifegi
mõned nõukogu asutused muigates waata-
sid elektrofiseerimise plaani wäljatõotaja

komisjoni töö pääle. Kuid selle komis-
joni töö oli Lenini kaitse all. Ja kui Le-
nin oma kuuljad sõnad ütles:

— Kommunism on nõukogude võim
plus elektrofikatsioon — jäid kõik nurga-
taga fõstistajad wai.

Kuidas teostatakse aga nüüd elektrofiseerimise plaani?

Nõukogude 9. kongressi poolt kinnita-
tud plaani järele kawatsetakse ehitada 30

Elektripanga põhikapitaali suurenemine.

Elektripanga avamise algul määrati põhikapitaalsiks 7 miljoni rubla. Praegu kavatsetakse see summa tõsta 15 miljoni rubla peale.

Uhisus „Realfond“.

Räesoleval aastal organiseeritakse ojaühisus riigitoetuste fondi 500 miljoni rubla realiseerimiseks. Ojaühisus kutsutakse lühendatult „Realfondiks“.

Uus valmistus Moskvas.

Altsionäär ühisus „Mesjdunarodnaja Kniga“ organiseeris kopeerpaberi valmistuse. Selle jaoks muretsesid väljamaalt jellekohajad sissejeaded.

Mälestusšammas Leninile mägedes.

Rostov-Dooni äärest teatatakse, et Gorjatjevodi raiooni mägedes, Etoki hutori talupojad forjavad andeid Leninile mälestusšamba ehitamiseks. Mälestusšamba ehitamiseks kutsuti kokku spetsmeistrid.

Kooliõpetajate konverentsi avamine.

Eila kell 12 päeval avati haridustöölise ametühisuse esimene sm. Legrani poolt esimene Leningradi kooliõpetajate konverents.

Päevakord kinnitati järgmiselt: 1) Nõukoguvalituse ja kooliõpetajate ülesanded. 2) Nõukoguline kool. 3) Komonorgu ja kooliõpetajad. 5) Jaadifute valimine üldliiduliseks kongressile.

Termitusega väljastatud kub. am.-ühisuse nõukogu esimees sm. Glebow-Avilow tähendas:

Möödas on aeg, mil nõukoguvalitus ja kooliõpetaja oli vihavaenus. Kontrevolutsioonilistest kooliõpetajate am. ühisusest on saanud haridustöö valmistam am. ühisus. Kõik need aastad on kooliõpetajad ennasjalgavalt töötanud kodu- ja väerindadel ja töökoolis, et minna kommunistlike. Meie peame käsi-käes edasi minema. Ja ainult siis saame jaatavaid tagajärgi, kui kooliõpetajad asuvad proletarise revolutsiooni teele. Ainult töölise-talupoegade ja haritlaste käsi-käes töötamisel paraneb meie riigi oluford.

Gestlased S. M. W. Viidus.**Sm. Isak'i loeng Oktoobrirevolutsioonist.**

Rektsüdalal, 7. jaan. pidas sm. Isak W. Kingisjepa nim. Harmajas pitema kõne Oktoobrirevolutsiooni sündmustest ning neist eeltingimustest, mis võimaldasid Venemaa proletariaadil võitu saavutada oma vaenlaste üle. Kuulajaid oli ilmunud ligi 250 inim. ümber.

Rääkida sm. Leninist, tähendas sm. Isak, peame vaatlemisele võtma partei ajaloo, selle teooria ja taktika.

Oktoobrirevolutsiooni sündmus lõi kogu revolutsioonilisele töölise liikumisele teie lehekülje. See sündmus pole üksi tähtis meile, vaid kogu rahvusvahelise proletariaadile, eriti aga Gestimaa tööliseklassile. Oktoobrirev. olid omad eeltingimused, ilma milleta poleks võimalik olnud revolutsiooni läbi viia Venemaal. Gelmäng, mis jeda kinnitas, põhjenes 1905 a. revolutsioonis. Edasi oli Venemaal teraskindl väljakujunenud enamlaste partei kindla dissipliiniga ja veel kõvemaks kujunes ta peale 1905 a. liitajaamist, kuni 1917 a.

Reaktiooni tagajärjel tekiwad parteis mitmejagused woolud ning teooriad, mida võime tähele panna ka meie partei ajaloo.

Ilmajõda lõi eelduse, veebruaris nii ka Oktoobrirevolutsioonile. Ilmajõda puhastas revolutsiooniliste töölise ridadest välja kottuleplased ning aitas kaasa masside revolutsioniseerimisele.

Sotj.-dem. tegid revolutsioonilisi jõnu, kuid otustaval filmapilgul, kus ilmajõda vastu välja tuli asuda, läksid käsi-käes rahvusvahelise kodanlusega ning asusid kodumaa kaitsmisele, sellega said proletariaadi äraandjateks.

Veebruarirevolutsioon läks läbi peaaegu ilma vererohkemiseta. Ta oli ajaloo paratamata, kuid kodanlus tahtis töörahvast kasutada oma huvide sihis, mis võimaldaks neil vabalt arenemist.

Ka Mary ütles: Et ajaloo arenemise käit läheb ajajärgude kaupa, kuid ei tee hüppeid.

Võime tähele panna ka enamlaste juures lahkuminekuid, kui tõusis päevakorda võimuvõimise küsimus, ühed pooldasid kogu võimu võtmist, kuna teine osa leidis selle varajaseks.

Sm. Trotski pooldas sotj.-revolutsiooni ning proletarise diktatuuri talupoegade juhtes, kus tuleb esimesi kasutada proletariaadi huvides, luua töölise ja talupoegade demokraatia.

Tekivad vaieldused ning sm. Lenin ütles, veebruarirevolutsioon ongi töölise-talupoegade demokraatia diktatuur.

Kõik võim nõukogudele hiiudis Lenin, kindel liit talupoegade massiga, sellega loome pinna sotjalislikule revolutsioonile.

Nõukogud, mis koosnevad vähemlastest, tulevad muuta proletariseks. Sm. Lenin ostas hinnata oluforda, uurida ühiskonna tingimusi ning neid kogu ellu viia. Tööliste klassi diktatuur tähendab ühiselt samamuda revolutsioonile talupoegade massiga. See nõuab kogu teostust. Meie peame käsi-käes minema talupoegade, aga mitte neid vastolusele võitma tööliseklassi vastu. Waja massile selgetes teha, et vähemlastes koosnevad nõukogud on kodanluse kannupoisid. Nõukogud tulevad ümbervalida, — ainult sel teel on võimalik sotj. revolutsioon.

Juulipäevad, Kornilowi mäss, Kerenski päätetungimine olid õpetunnid, mis massi enamlaste poole viis.

Revolutsiooni võib teha siis, kui mäss on omandanud kindlad waated, ning selleks ettevalmistatud, — ütles Mary.

Piltlikult näitas Sakjamaa revolutsioon, et mäss selleks ettevalmistatud ei olnud.

Juulipäevadel tulid Leningradi töölised uutlasele ning nõudsid võimu võtta, jarnane sündmus oli stühiline, kuid mitte partei poolt organiseeritud. Pääle juulisündmuse kuulutari enamlaste juhid linupriiks. Arreteeriti sm. Trotski, ning jeltimised Lenin ja Sinowjew olid sunnitud pörandaalla minema. Kõigil on teada pori loomimine enamlaste peale, neid tembeldati Sakjamaa agentideks jne. Kornilowi mäss on iseloomustam, mil teel taheti maksma panna töölise tulul kodanlist võimu.

Pääle Kornilowi litvideerimise muutub oluford enamlaste kasuks, organiseeritakse punakaardi jne.

Sm. Lenin Soomemaal pörandaall oles juhtis kirjade läbi revolutsioonilist käiku. Revolutsiooni läbi viimine on kunst, teda peab tundma.

10. oktoobril otustati võimu võtta, kuid tegelikult viidi see otjus ellu 25. okt.

Juulisündmuse kohta ütles sm. Lenin, et võimu võtta tol korral kui polnud selleks eeltingimusi, on absurd, ning partei olesks juure wea teinud.

Revolutsiooni läbi viimine ei pea põhjenema jalandu, mitte ka partei, vaid massi peale. Peab ostama hinnata oluforda, milles tegutseda, massi tõusu ja kodanluse kõhklemist, ainult tol korral on võimuvõitmine tarvilik ja tuleb viibimata teostada.

Bresti rahu tegemine Sakja imperialisimiga näitas veel furd sm. Lenini geniaalsust, kus ta nõudis rahulepingule viibimata allakirjutamist, vaatamata raskete tingimuste peale, mis Sakja imperialisim peale jures. Isegi tol korral üldoblastiline W. K. P. konverents protesteeris nii sm. Lenini kui ka W. K. P. teistomite vastu.

Sm. Trotski võttis Brestis järgmise liini: Ei joda, ega rahu.

Vaatamata wafolude peale ostas sm. Lenin selgetes teha rahu allakirjutamise vajadust ning see liin läks läbi. Müüd on kõigil päevajelge, et sm. Lenini poolt näidatud siht õige oli.

Leningradi kub. Read foomale kultuur-hariduslikus töös.

(Sakjuni ajundus, Trotski fr.).

27. detsembril oli Sakjuni kooli ruumides piduõhtu. Ette kanti: eeslaste poolt — näidend „Laenatud naine“, foomlaste poolt Wene keeles «Ильовка он штанов» ja «Ванькина содержание», fõit naljamängud ühes waatufes. Eesitulek läks fõoli hääks. Näidend „Laenatud naine“ lõks pahasti, millest näha võis, et Sakjuni noored waga külmawerelisele näitemängude peale waatawad.

Ei õnnestanud ka esimene Wene näitemäng. Wiimane ettekanne «Ванькина содержание», läks läbi rahulolewalt, mis tõstis rahwa meeleolu.

Kui meie müüd küsime, kas wõisime fahkunlastelt, ipearans eeslastelt paremat väljastumist nõuda? Selle küsimuse peale peame wastama, et ei wõinud. Misparast? Eitets jeeprast, et nemad harwa pidusid toime panewad ja on jeeprast näitela-waga täiesti harjumata.

Teisets wõime meie, Sakjuni noored Gestid joud, kes wõisid ennas kultuurilisel foomale organiseerida, ära jagada folme ojasje.

Esimene osa noori on „püha olerustega“ nii finni seotud, et wäline ilm ja kõline elu neid fugugi ei huiwita. Nemad käiwad palwetundidel ja kiritus ning ei taha sinna ligigi minna, kus pidu juhtub olema.

Teine osa on liiga „ilmalitud“ ja tergemeelised. Need ei taha muud kui tantfida jne. Nemad käiwad küll pidul ainult tantfimise otstarbega.

On olnud isituid ja on praegugi, kes katfusid ja katfuvad neid kaste oja foomaale kistuda, et midagi ära teha hariduse põllul, kuid tänini on jee waew asjata olnud.

Kolmandamasje ojasje kuuluvad siis need noored, kes huwitatud on näitemängudest, kuid juureks kahjuts, neid on liiga wähe.

Arusaadam, et wäheje tegelaste arvuga kus puudub juurem ajaliste wäljawaht, on raske näitela-wa jaoks midagi hääd toime panna.

Suuremad noorte hulgad peawad tööle ajuma ja aru saama, et elu ei ole mitte tühi mäng, vaid tõsine wõitlus.

Dotame, et teie tegewusse astute ja selleks foomime joudu.

Terawjilm.

Uuel aastal uue jõuga tööle!

(Solkino ajundus, Tompi fr.).

Solkinos kultuur-haridusliku töö lesta kotta loodud ei ole, kuid üks wäike grupp noori on siiski ennasit niipalju koondanud, et on loonud näiteringi. Näiteringi tööd võib lugeda kaunis edukaks, mille tõenduseks on jee, et ta wiimajel ajal kaunis tühti on hakanud pidusid korraldama.

Wäliskoolihariduse töö alal jääb jolkinalastele joomida, et nad loofid enesele kindla jellekohase organisatsiooni (lugemijetoa, klubi), mille ümber wõiks koonduda terve noorjugu, aga mitte ainult wäike grupp. Solkinos on palju noori, kellede ideaals on iga puhlepäew ennasit famogonni, j. o. jeda inimjoo neebust, täis wõtta ja siis igafuguseid lollusi ja tütte toime jaata, mis ijeenejefki mõista tatis-tab ka ajunduse kultuurilist arenemist. Solkinalased ja õpetaja! Luues omale wäliskoolihariduse keftkoha, teie wõite aegamööda ka nende peale mõjuma hafata, ajutades loodud keftkoha ümber peale näiteringi ka teisi ringijid. Igafugune oma-waheline waen peab kaduma. See keftkott peab saama pääpunktiks, kust kultuuriline mõju laieneb masside peale. Kui teie koondatud noored ja õpetaja, jõuate ühe ojagi nendest mahajäänud oma ajutuste noordest ringidesse tööle tõmmata, siis on jee juba juur jannim ajunduse kultuurilises edenemises.

Baha asi on Solkinos peaaegu üleüldse jee, et jolkinalased ei taha kuidagi laiendada oma filmaringi. Aeg olets luua omale laiem filmaring, mis ulataks ka kaugeemale, kui Raskimäele, jale ijeegi üle Nõukogude Wabariifide Liidu piiri wäljamaale, sinna juurtesse „wabadesse demokraatlikkundes wabariifidesse“, kas wõi kõige lähemas olewasse „juurde wägewasse Gestisje“, kus iga päew tuhanded töölised ja talupojad türmidesse trellide taha wijatats ja kus päewa ei ole, millal töölise meri ei woolaks. Kui meie saame üldisest rahvuswahelisest jeejuforraft aru, siis wõime paljud ja paljud raskused meie elus ära jeeletada ja mitte kõike jüüdi weeretada nõukogude walitfufe, ehk nagu öeldakse, kommunistide kaela.

Argu tulgu Solkinos enam niijugust nähtust ette nagu wiimaj 27. detj. pidu ajal, kui kõneleja oli junninud oma fõnet pooleli jätma publikumi wahelerääkimise päraft. See ei kõlba mitte kuskile, jee on enneolemata nähtus.

Solkinalased! Uuel aastal uue jõuga tööle!

Tagaföö Priido.

Wõitlus ühismaapidamise eest.

(Jastrebino wallas, Kingisjepa fr.).

Põllut. artell „Kündja“ langes kottu, tema waremetel tekkib uus artell „Töö ja Teadus“.

Endise „artelli“ juhatusel nimel „Edasis“ awaldatud ülestutje põhjal oli 1. jaanuariks umbes paarikümne isiku poolt kirjallitud wõi juufõnalitud teadaanded artelli liikmets astumise üle sisse tulnud ning neli jeltimist isikult fõhale ilmanud, kus üldiselt koosolekul uute liikmete wastuwõtmise pidi olema. Mitmetunnilise wenitamise järele jaadi koosolek küll kottu, kuid mitte jelleks, et uusi liikmeid wastuwõttes „artelli“ elujõuliseks muuta, waid et fons-tateerida, et neil artelli tõepoolest enam

uut raiooni elektrijaama, üldise kandejõuga 1.750.000 kilowatti. See peab katma meie edenewa tööstuse tarwiduse kahetordjelt, wõrreldes ennejoaegsega.

Need jaamad peawad rahuldama 8 raiooni — Põhja, Ref-tööstuse, Dooni, Uurali, Kaulafia, Wolga-äärne, Siber ja Turkestaani. Eialgu kawatseti ehitada 7 raiooni jaama: „Wolhovi“ ja „Punane Oktoober“ — Leningradi raiooni jaoks, Raskirski ja Schaturski — Moskwa raiooni jaoks, Balahninski — Riisni-Mowgorbi raiooni jaoks, Scheromski — Dooni kiviõde raioonis ja Rifelowski — Uuralis.

Kõik need seitse jaama on üle poole juba walmis. Kolm jaama, ja nimelt „Punane Oktoober“, Raskirski ja Schaturski töötawad juba.

Ja selle aja wältel ei ole meie töö jeeisnud mitte ainult elektrijaamade ehitamises. Mitte põrmugi. Ehitades jaamafid, oleme meie alati ka selle üle pääd murdnud, kuidas paremini küttaimeid kasutada.

— Kuidas kasutada turwast nii, et see meie wäheima põlemise juures rohkem sooja annaks?

Ja siin ei ole meie töö tagajärgedeta. Wiimaks oleme meie juba nii kaugele jõudnud, et turwast meie sama palju soojas annab nagu parem kiviõl.

1926. a. algul hakkab Wolhowstroi Leningradile elektrivoolu andma. Odawat wõulu. See wõul on sedawõrd odaw, et ta iga aasta meil 13 miljoni rubla kottu hoida võimaldab. Kui Wolhowstroi 65 miljoni rubla maksma läheb, siis tajub ta

oma ehituse kulud wiie aasta jooksul kottuhõitud summaga ära.

— Ja Leningradi tööstus?

— Võidab õige palju.

Leningradile awaneb võimalus oma tööstust mehhaniseerida ja elektrofiseerida. See omakorda võimaldab töowiljalust tõsta, võimaldab tööstusejaduste hindasid odawneda.

Seda teeb elektrofiseerimine!

See linnas.

Kuid ka maa ei jää elektrofiseerimist puudutamata.

Elektrivool tungib ka külla.

Laiemad talupoegade hulgad unistawad juba „pirni“ hiihgamiest toas, — ijeegi jee laudas!

Ja mitte ei unista, waid teostawadki jeda. Wenemaa talupoeg ei ole enam hall mats, kes ootab —

— mis juured härrad teewad.

Ei, Wenemaa talupoeg ei oota, waid on ajunud tegelikult külla elektrofiseerimisele.

1923. aastal oli külas 300 elektrijaama.

1924. aastal oli neid juba 600.

Wenemaa talupoeg teostab Lenini jüüdjõna.

Wenemaa talupoeg sammub Lenini poolt näidatud rada.

Ikka edasi!

K. Dixi.

ei olegi ning üksteist vastastiku trööstida, et „walitus neile kui tegelikkudele talupoegadele luba annab mõistat oma äranägemise järele kasutada“, j. o. majapidamist hõlvitada, nagu nad juba paar aastat on teinud. Ühel häälel vastuvõetud otsuses (igegi jm. Rajapuu hääletas kaasa, waata „Edasi“ nr. 246 m. a.) tehti tugi juhatajale ülesandeks jelles mõttes maajafonnas jamine astuda. Mainitud „oma äranägemise järele maa kasutamist“ ja majapidamist, mida keegi jeltfimees väga trehwarwalt majanduslikult kontre-wolutsiooniks nimetas, kaitstes südilt „artelli“ sepp Renner, kes jultumult finnitask, et ta tõesti es-er olla ja es-eride poliitikat ajada. Ja jarnaje poliitika tagajärjed on jeniise „artelli“ majapidamises igalpool jeltgesti näha. Kõik faktid heinte müümisest kuni elumaja atnate laudadega finnilõõmiseni finnitawad, et neil meesitel, kes paar aastat „artelli“ firma all riigi warandust hõlvitanud, majapidamise tõstmist mõttesjegi pole tulnud...

Päale koosolekut ijekstis läbirääkides otijule tulles, et maajafond ittagi jarnajst poliitikat lubada ei wõi, otijustajid kohalejõitnud jeltfimehed kottkulangenud „Kündja“ ajamele uut artelli „Tõõ ja Teadus“ organijeerida, milleks nad oma esitajad Kingisjepa maajafonda jaatjid. Kuulu järele olla jään nende plaanile jaatavalt wastu tulnud, mis loota lasjeb, et organijeeritaw põllut. artell „Tõõ ja Teadus“ peagi tegusjema hakkab. Wiimaj plaanidejt ja wäljawaadetejt lähemal ajal „Edasjs“ pifemalt.

„Linnalaks“.

Leningradi teated.

Wedurite ehitus Leningradis.

Käesolewal aastal ehitatakse „Punajes Putilowis“ 18 uut „Passijiti“ jüstec-milijst wedurit. Remonteerimise alla tuljewad 21 wedurit.

Kewski laewaehituse tehases põhjalikku remonti tehakse 11 weduri juures.

Päale selle ehitab „Punane Putilow“ wiis uue kolmesilindrilise kotttraktisiooniga wedurit.

Suhkru päralejõundmine.

Neil päewil jõudis riigipanga Põhja-Lääne oblasti kontori nime päale umbes 500 tuhat puuda peent suhkurt. Suurem osa kohalejõundnud suhkrujt jaadeti edasj lounapoolsetesje suhkruwabrikutesje ümbertööamisesks rafinaad suhkruks.

Praegu antakse suhkrujt edasijumimisesks kõigile organijstisioonidele ja eratauplejatele tingimiseja, müüa jeda määratud hindadega.

Leiwaküpsjete jeparandamine.

Moskwa jt jaadud andmetel antakse Leningradi ühijstariwatajate liidule pifaajalist laenu 289 tuhande rubla jummast. See raha lähjeb leiwaküpsjete jeparandamise ja leiwatehaste mehanejje erimise päale.

Glektriga postkastid.

Leningradis algab prof. Genkeli poolt ülesleitud automaat postkastide ülesjeadmine. Kastid mahutatatakse iga maja hoowi päale iga korteri jaoks üts. Kirjafandja poolt kasti jisselastud kiri kutsjub esile kirjaoamaniku korteris jellekohasj märkeandmise, walguse wõi hääle signaali abil.

Lähematel päewadel pannakse katjena üles esimejed 25 kasti.

Salakuulajate kottuaj.

Läinud talwel arreteeris riigi poliitwalitus jalakaulawedaja joomlase Uttu, jeda kottlustati, et ta wiimastel aastatel tege-mist teeb jalakaulamisjega.

1922 aastal aitas Uttu jedagi Leskewitjst üle Soome piiri. Leningradis tutwunes tema kottijwennaga, nijsama Leskewitjziga. See endine ohwitjer ja mõisnik muutus Uttu juhatamisj Soomemaa jala-agendiks. Gjalgsjelt jai Leskewitj palka ja ülesanded Uttult. Pärast lōi aga otjefohjeb jidemed Wiiburiga.

Salakuulamise all tõstasid end. ohwitjeerid A. Juriigin, N. Smirnow, mõisnik Batjshinski ja end. priistariw poeg Donitjsh. Kõik jaiwad waewa eejt riiklikku jastu.

Nende jalakaulajate kottuasja arutamist toimetab jōjawäe tribunaal

21. jaanuaril j. a. ilmub „Edasj“ eri nummer, mis on pähendatud jm. Lenini jurma ja 9. jaanuari 1905 a. jünd-muste tähtpäewale.

Palutakse kõiki jeltfimehi jelle numbri jaoks määratud kirjatoõstid mitte hiljem 15. jaan. j. a. toimetusele ära jaata.

Toimetus.

Kirjandus.

P. Kowalenko. „Poliitilise kirjastuse kirjandus“. Tõlkinud P. Peterson, (kolmas täiendatud ja parandatud trükk). Eesti Kirjastuse Ühjus, Petrogradis 1922. Poliitiline kirjandus nr. 5. Trükitud Eesti Tõõrahwa ülikooli trükikojas, Wazsili S. 1. liin nr. 52.

Oli juur puudus eestisekse rahwatiku poliitilise kirjanduse järele. Seda puudust lahendas P. P., tõlkides P. Kowalenko ülastjendatud raamatut. See raamat on Wene jeltfimeesste jess lühijese ajaga juurepoolehõiu omandanud, jelt jee on raamat, mis arusaadaw igale talupojale ja töölisele. Ka meile eejlastele on ta nijsama ja weel enam tarwilik, jelt meil on ta ainute jellejarnane. Wäga hää eduga wõib jeda raamatut ka I ajime töökoolides ära kasutada. Raamatu keel on kaunis ladus.

See on tõit hää, kui mitte lohatusje wõi andeksandmata hooletuse läbi ei oleks raamatusje palju trükijwigu jattunud. Mõne lehekülje pääl kuni 4 ja 5 wiga. Natute palju. Need wead ei tatista raamatu tarwitamist, kuid jistki panewad mõned wead isegi juba rohkem arenenuid lugejaid mõtlema, näit: „tingimised loodi kapitali ajajärgul“ (lht. 7), misjuguje kapitali ajajärgul? (Peab olema ka u b a kapitali. W. E.). Eht jälle: „kongressil oli 512 jaadikut, kes esitajid 532 partei liiget“ (lht. 51). Natute wähe. (Peab olema 532 tuhandat partei liiget. W. E.). Olgugi, et peajgas raamatus on trükijwigu, kuid peaks olema teatud paranduste leht wõi lehekülj. Kuid jee puudub jell raamatul ja jeeaga kaotab jee hää raamat kaunis juureprotsjendi omast wäärustest. Mina joowitan, et Kirjastuse Ühjus nõuaks alati, et igajüks kirjaniit wõi tõltija oma raamatule juure lüats trükijwigade paranduse (mis juuremail otail teaduslikul raamatul puudub), mis läbi raamatu wäärust palju tõuseks. W. Ewart.

Teater.

Teated Lääne-Euroopa teatri elust Rootsi teater.

Rootsi teater on afadeemilijem, wana-meelsem kõigist teistest teatritest. Rootsi teater töötab 100 aasta eest ülesjeatud tradisjioonidel. Stokholmi „Draama teater“ ja „Rootsi teater“ teewad kauaegsjeid katseid midagi uut, ajakohast pakkuda ja need katjed peawad enne wäljamaal laialt läbilõõnud olema.

Jmelik jaatusje mänge! Strindberg jündis jarnajel wanameeljel maal ja pidi kogu oma elu aeg rändama teistel mail ümber, et oma ideid teatri alal teostada. Tema oli esimene rewolutsionäär Rootsi teatris ja esimeje kammerteatri looja ilmas Strindberg kirjutas oma ühewaatuslikud tütid kõik jellele teatril.

See oli juur samm edasj ajal, kus ei tuntud Rootsis weel Meiningeri, kui Rootsi teater ot jell tuningatoja asutus. Muudugi ei jaanud Strindbergi poolt asutatud kammerteater kaua elujeda wanameeljel Rootsimaal ja lõpetas pea oma olemasolu.

Ühes Strindbergiga kadus ka rewolutsiooniline waim Rootsi teatrist. Ja esimeseks „uueendusteks“ oli jään jōja ajal otjefele lõõnd operett ja jars.

Praegusel ajal panewad Stokholmi teatrid rõhku lawastustel ainult muinasjutuliste dekoratsjioonide, riikalikude kottüümide päale, mis juuri rajajummasid nõuawad, kuid midagi uut ei paku.

Noor kunstnikkude rühm Grünwaldiga eesotjast katjus wähemalt dekoratsjiooni jhtes uuemaid woole teatrisse tuua, kuid tagajärjeta. Rodanlik ja aristokraatlik jeltskond

oli nendele pühetele waenuline, kuna tööliseklajs Rootsis teatri wastu hui ei tunne.

Paremini jeltjab lugu ooperiga, kus direktor Grnefeldt uued wiisid, ekspressionistlikud dekoratsjioonid tarwitusele on wõtnud ja ka muidu ettekande kunstilise kõrguse eest hoolitjeb, nii et Rootsi ooper julgesti Saksja ja Itaalia ooperi kõrwal wõib jeltsta.

Läinud aastal ühinesid Rootsi nooremad kirjaniitad näitlejatega, et „Glawat teatrit“ luua Moskwa teatri eeskujul.

Nii on loota, et ka Rootsis teatri asj eht wiimati jurnud punktilt liikuma hakkab.

Kriis Ungari teatris.

Teatri jeltjuford Ungaris muutus raskesks Hortu wõimule pääjemise järele. Seda tõendas juba Baieri lugu, kus päale jascistide walitjusse astumist München oma kunstilise tähtsuse täiesti kaotas. Sama lugu on nüüd ka Budapestiga.

Minelijelt on Budapesti teatrid wäljapääjemata jeltjuforras. „Runinglit“ ooper töötab dejstjuidiga, mis kaugele üle ulatab riigi abirahast. Näitegruppi tuli wähendada ja etendust antakse ainult neli korda nädalas. „Laimu teater“, mis andis odawahinnalisi ooperi etendust, lõpetas oma olemasolu ja läts eraetendõtjate kätte üle. Et kuidagi alal hoida paremaid ooperi jõude, forraldas Budapesti kodanlus forjanduse teatri hääks, mis aga kõigest 600 miljoni krooni jisse tōi, mis Ungari rahakurjis tähtsujeta jumma on.

Sama raskes jeltjuforras on ka draamateatrid. Riiklikud teatrid — „Rahwuslik“ ja „Kammer“ teatrid — tulewad weel kuidagi omaga wälja. Esimene neist mänge magushapuid rahwuslikke tükke Ungari kodanluse matise järele. „Kammerteater“ kottub ette wäasjalijelt wäljamaa kirjastikke Jbjen, Shaw, Strindberg j. t. Ettekannete kunstiline kül ei ole aga kuigi kõrge.

Grateaatrite jeltjuford weel wiletjam. Et kuidagi kasjat täita, peawad teatrid iga nädala uue näitemängu andma, mis muudugi näitemängude ettemalmistust puudulikeks teeb ja ettekande wäärust alandab. Tähtjamateks tõmbetükikideks on Prantjuse uuemaid lustmängud ja jarsid. Kuid ka Jjbehowi tükkidel on teatud edu.

Kottuwõdetult peab ütlemä, et Ungari teater praegusel ajal rasket kriisi põeb nii ainelijelt, kui ka kunstilijelt ja ideelijelt.

Kirjawastused.

Sm. J. Olew, Sulewis. Saadetud sõnumeid meie ei tarwita. Nendel ei ole ijearalikku tähtsust. Kirjutage kohaliku asunduse elust. Sää! wõib mõndagi huwitawat leida kultuur-haritusliku elu, ühistegevuse, elu-olu alal jne.

Teadaanded.

Haridusmaja teatri harjutuste järjekord.

Reedel, 9. jaanuaril kell 8 „Emake maantee“.

Wast. instruktorkorranijaator.

L. E. K. ülikoolis algasid õpetööd 8. jaanuaril kell 9 homm. Palutakse kõiki õpetajaid kohale ilmuda.

Kooli juhatus.

Reedel, 9. jaanuaril kell 8 õhtul on lauluringi koosolek, millest osa wõtma kutjutakse kõik endised laulukoori liikmed, kui ka need, kes sinna astuda soowiwad.

Laupäeval, 10. jaanuaril kell 8 õhtul on kõike Haridusmaja ringide liigeteks koosolek. Pääwakorras on 22. jaanuari lawastuse ettelugemine ja harjutus.

Ü. K. K. instruktorkor.

Gilane börse:

Refflasja kottustused jaanuaris	101 1/2	tjheru
weebuaris	99 7/8	„
maajstis	97 7/8	„
mai	94 1/2	„
Raehjterlingid	9	22 tjp.
Dellarid	1	94 „
Soome margad	4	85 „
Talupoegade laen	95 1/2	tov.
1. wõidulaen	2 rbl.	06 „
Rootsi kottustid	51	50 „

Täna teatrites:

Atadeem. riiklik ooperi ja baleti teater „Борис Годунов“

Atadeemiline riiklik drama teater „Изгнание блудного беса“

Atadeemil. riiklik wäile ooperi teater „В борьбе за коммуны“

Riiklik juur draamateater

„Анна Кристи“

Rahwamaja

„Железная стена“

Teater „Юных Зрителей“

„Пожититель огня“

Muusikaline komöödia

„Марьяна“

Pasjash

„Роман“

Wastutaw toimetaja: A. Treusfeldt.

Wäljaandja: Eesti Kirjastuse Ühjus

Sm. W. Kingisjepa nimeline Eesti tööliste haridusmaja.

Puhkepäewal, 11. jaanuaril

Ülelinaline W. L. K. N. Ü. liikmete-eejlaste üldkoosolek.

Pääwakorras aine:

„Leninism ja trotskism“.

Aruandja jm. J. J. J.

Mugus kell 2 päewal.

Ilummine kõigil liikmetel kohus-tatain.

W. L. K. N. Ü. Leningradi kuberm.

Eesti jeltjioon.

Dr. Grünberg

Wastantje (end. Snamenst.) uul. nr. 2, 25. Oktobr. prosj. nurgal, telef. 562-37 — Wastu-wõte iga päew kella 9—12 h. m. a kella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi.

Praegusaja arstimisabinõud.

Sijilis (914) ja tripper (terawat. ja krooniline). Enguorgaanide igakulgne arstimine,

Grihaigemaja,

hjemise, naiste-sünitamisje, lõike, hamba-, kurgu-, kõrwa-, nina- ja jughuajaguse.

Sijilis (606—914), tripper. Wastuwõtte tunnid erialadel homm. k. 9 kuni õht. k. 9. J. J. J. (end. Sadowaja) uul. nr. 42, Semoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-22.

Wee-elektrihagemaja

Snamenstaja uul. nr. 5, krt. 3. Rõhu-foolitate, jüdame, raswanemise, rheumatism, kangeustus, hüsteeria, neuropaetia, halwatus, jeltajumatus, jōwetus. Wastuwõtte kella 5—9 õhtu. Telef. 212—31.

Kusnetski haigemaja

Kusnetski, nōi, 7, telef. 181—52. Wastuwõtm. kōitides spetj. professjorite ja asjstentide poolt kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Alaltjeb moodid (naistehaigusjed ja sünitamine). Ras-tejalgsjete järelewastamine ja arstij. Stijlis 606 tripper

Suguwõimetus masj. ja elektrisj, hambaarstim. ja kunnisj. Hamb. Arstide kullum. tod.

Wil. welsker-ammaemand

G. A. Wittun - Kõlpatowa unendas wastuwõtmist: nõuanded ja abi ras-tejalgsjetele, sünitajatele, naistehaigusjed. Kella 10. homm. kuni kella 7 õht. Troitskaja 11, krt. 7. Sijsetajit pa-raadustjett.

Welsker-ammaemand

masjash, nõuanded, abi ras-tejalgsjetele ja sünitajatele, naistehaigusjed, alaline arst. Mocho-waja uul., nr. 18, krt. 3, sijsetajit hoowist.